

Emnenr. 80

Fylke: Buskerud

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Nore

Emne: Folkemedisin

Bygdelag.

Oppskr. av: O. G. Lue

Gard:

(adresse): Nore i Numedal

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Oskar Juvedden f. 14/1884

SVAR

1
 Det var tydelig at innstilling til sykdom har forandra seg. Folk var hardjoure for i tida. Det var ofte dei hadde ikkje råd til å søke doktor, eller det var for langt.

-2-
 Folk visste lite om smitte. Dei var ikkje redde for å omgås slike som hadde feiring og det var vanlig å skry og spille på golv. Det var vanlig å bruke kamfer som medisin, men har aldri høyrte at den bli brukt mot smitte.

3.
 Vit ikkje om at det var så mange som hadde ferdige medisiner liggende. Dei brukte slike ting dei hadde. På brann-sår brukte dei kalve nykjø. Forfrosne føtter sette dei i kaldt vatn. Forfrysninger i ansiktet eller på hendene, auste dei snø på. Gulsåpe bli brukt til å trekke ut verk. Sjøre bli og brukt til å trekke ut verk. På sår bli det brukt "fisesopp"-roksopp. Tølg, løynkvæie og brun sukker i blanding bli brukt til å trekke ut verk eller til å få sår til å gro. Mot forkjølelse brukte dei å ha spanek pepar i brennvisk

Det var ei kone som hadde koring. Ho heldt sjukdommen i slagge i lange tider ved hjelp av høre-væggje. Dei brukte kamfer og sprit mot feber og forkjølelse

4.

Det var rimelig at det var bedre om midlerin på de store gardene. Folk der var vel oftare til byen, og mange ting kjøpte de på apoteket.

5.

De lærte ofte av hverandre, men kjennes ikkje til at dei lærte av prestene eller jordmora

6.

Det var vanlig å bruke fjære og löynkvæl.

7.

Træk blei kjøpt på apotek, og den blei brukt mot forkjølelse.

8.

Oskar Jusøden høyde bestemora prate om „djeveldrekk“, men husker ikkje hva ho sa om den. Dei brukte „spikerolje“ og terpentin mot forkjølelse. Dei kjøpte det på apotek. Syk hadde han brukt dem. Dei kunne ta inn nokre dråper. „Pain“ brukte dei mot tannverk og gikt.

9.

Kan ikke fortelle noe særlig om dette.

10

Bortfaller.

11.

Bortfaller.

12.

Far svare på dette

13.

Oppskriftene blei overlært muntlig.

14.

Ljinner ikke til nokon som hadde løyjebøker.

15

Dei brukte noko dei kalla lovedeig. Det var fløte, smør og mjølk og blii brukt til å trekke ut verk.

16.

Det var menn som trekte lenner. Ein hadde ei kjo som blii sett på fanna. Den lå ann på fannkjøllit. Så vrei han til og løfta på ein snåte fanna opp. Det var for med ei jille der det låg ann omk fannkjøllit. O. J. hadde selv slått trekt ei fann ad denne mannen. Jilla var blodat. Det gjorde forferdelig vondt så det var nær på at han hadde slått til mannen. Denne mannen hadde også ei fang han brukte til å trekke lenner.

17

Ljinner ikke til dette

18.

Ukjint

19.

Ukjint

20

Bortfaller

21.

Bortfaller

22.

Bortfaller

23

Ljinner ikke til noko slikt lifelle.

24

Kii.

25

Bortfaller.

- 26.
Bordfaller
- 27.
Bordfaller
- 28.
Bordfaller.
- 29
Bordfaller.
- 30
Ukjent
- 31
Ukjent
- 32 .
Ukjent
- 33
Ukjent
- 34
Ukjent
- 35.
Troer ikke det har vært helsekjelder
- 36
Nei
- 37.
Det var vanlig å bruke brennevinn omok jorkjølke
Dei blanda spanske pepar i brennevinn
- 38
Ukjent.
- 39.
Ukjent
- 40.
Ukjent
- 41.
Ukjent
- 42.
Det dreiv med ærelating. Kan mellom
andre nevne Sjur Frygner, Ole Sørlikaset
og Kille Svammim.

8198

15812

Dei brukte årelatingsjern. Ei fjør kvang en
skarp spiss i åra.

44.

Dei fikk igler frå ei fjønn på Seulemarki.

45.

Dei dreiv med blodstopping, og Oskar
Zwoddem har selv sett det.

46.

Ukjent

47.

Ukjent

48.

Ukjent

49.

Ukjent

50.

Ukjent

51.

Ukjent

52.

Ukjent

53.

Ukjent -

Gro Seve J. 1876 forteller at far hennes brukte
årelatings og koppe mot tannverk, han
vaska av huden utempa ansiktet over tanna
Så blo han hol med årelatingsjernet og sette
koppen på. Den satt da til ein dall av.
So hadde både årelatings jern og koppen
heime. So hadde brukk spikerolje mot gikt.
So hadde høyst sagt oh det var dei som
tok varm avføring av ku i ei felle og la
på der det verktes for å lindre giktomerter
Kvanrot i brennevin var universal
middel mot magesjuka.

15812